

Wychodzi codziennie o godz.

3ciej po południu.

Przedpłata wynosi:

MIEJSCOWA kwartalnie 3 złr. 75 ct.
miesięcznie 1 30
Z przesyłką pocztową.
w państwie austriackim 4 złr. 50 ct.
do Prus i Rzeszy niem. 4 tal. 15 sgr.
Szwecji i Danii 6
Francji i Anglii 23 franków
Włoch 25
Belgii i Szwajcarii 18
Turcji i ks. Nad. 18
Numer pojedynczy kosztuje 8 ct

GAZETA NARODOWA.

Przeplatę przyjmują:

Biuro Administracji Gazy Narodowej przy ulicy Bolewskiej 1. 291.
OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą od wiersza dziennie 5 centów, oprócz opłaty stałej 30 centów za każdorazowe umieszczenie.
Przedpłata i ogłoszenia nadesłane przyjmują jedynie p. Ludwik Pionki w Paryżu Boulevard du Prince Eugène 35, p. 2. Alajou. Oppelt, w Wiedniu Wollzeile N. 22; Hasenstein & Tögl, w Wiedniu Wollzeile N. 21 w Frankfurt nad Menem.
LISTY REKLAMACYJNE nieopieczętowane nie ulegają bankowaniu.

Ruch handlowy i kredytowy w Galicji.

Spółcześnie z ruchem politycznym, dążącym do organizacji kraju przez sejm, zaczyna się budzić i życie na polu materialnym. Gdy wszystkim zaczyna dokucać niedostatek i brak kredytu, to przemysłają nad sposobami, jakby temu zapobiedz. Kilka projektów wychodzi społecznie na jaw.

O projekcie zawiązania Towarzystwa, któreby zajęło się zbudowaniem nad kolej żelazną i nad spławianiem rzekami lub w głównych targowicach Podola, wielkich składów czyli magazynów już pisaliśmy kilkakrotnie. Projekt ten coraz więcej dojrzuje. Poruszono go z Anglii. Kupcy angielscy radząby pośredników wrocławskich, gdańskich, szczecińskich i hamburskich i wprost od producentów galicyjskich kupować płody surowe galicyjskie. Tenże sam interes mają producenci galicyjscy. Pragną oni z kupcami angielskimi podzielić się owym zyskiem, brany z kupna i odprzedaży płodów galicyjskich przez pruskich i hamburskich hurtowników, i po minawszy pośredników, sprzedawać wprost do Anglii. Dzisiaj skupują drobniejsi handlarze dla hurtowników krajowych. Ci odprzedają towar do Wrocławia, ztamtąd idzie do Szczecina lub Hamburga, tam dopiero zakupują Anglii. Płody te surowe musi pierwszy handlarz od producenta tanio nabyć, aby towar, chociaż przejdzie przez ręk kilka, i wszędzie zysk odpowiedni pozostawi, mógł przecież po przystępnej cenie od Anglii być nabyty. Jeżeli zaś Anglik wprost będzie kupować od producenta, to i producent lepiej sprzeda i Anglik taniej kupi. Obadwaj podzielił się bowiem sami zyskiem, który ciągnęli liczni pośrednicy.

A jedynym sposobem, przywiezienia tego do skutku, jest założenie składów, magazynów, w którychby się gromadziły płody i wyroby tutejsze, tak by angielski kupiec mógł od razu większą ilość nabyć a Towarzystwo składów pośredniczyło tylko między producentem a kupcem.

Lecz aby tutejszy producent mógł do składów płody i wyroby swoje oddawać, musi znaleźć kredyt. Oddawszy bowiem do składu, czekać trzeba na sprzedaż, aż się większa ilość tych płodów zbierze i kupiec znajdzie. A tymczasem do gospodarstwa dalszego producent potrzebuje obrotowego kapitału.

Takiego kredytu uczynią mu właśnie składy, dobrze urządzone, dobrze zaopatrzone. Gdzie tylko podobne składy, zorganizowane przez Towarzystwa, istnieją, tam producent złożywszy swój towar, otrzymuje kwit składowy, który jest najlepszym wekslem. Na taki kwit otrzyma on w każdym banku, w kraju czy za granicą, dwie trzecie części wartości towaru, wymienionego i oszacowanego na kwiecie. Angielscy bankierowie zamierzają, w razie gdy takie składy przyjdą do skutku, założyć we Lwowie bank prywatny, któryby pożyczal na takie kwity składowe, biorąc 5 a najwyżej 6 procentu.

Sprawa składów w agituje się obecnie żywo. Projekta spółki podaliśmy już poprzednio. Teraz wypracowują plany i kosztorysy magazynów, a gdy te będą gotowe, ma hr. Agenor Gołuchowski stanąć na czele stowarzyszenia składów. Pierwszy skład ma stanąć we Lwowie. Dla miasta naszego będzie to bardzo ważna instytucja, bo tym tylko sposobem Lwów utrzyma się jako ognisko handlu krajowego i nie będzie z powodu przesuwania się po przed miasto kolei żelaznych, w handlu europejskim pominięty. Spodziewać się należy, że Rada miejska uznawszy ważność tej instytucji, przyjdzie temu przedsiębiorstwu w pomoc, wzięwszy udział w subskrypcji akcyjnej.

Drugim stowarzyszeniem, mającym się zawiązać w kraju, jest bank rolniczy centralny. Ks. Litwinowicz, książę K. Jabłonowski, baronowie Romaszkański, dr. Fried otrzymali przyzwolenie poczynienia przy-

gotowawczych robót i narad. Jeszcze podstawy tego banku nie są wiadome. Pięciu milionów zakładowego kapitału ma dostarczyć bank belgijski - Lagrand-Dumonceau, a powyżej wymienieni dają firmę. Lecz jakim sposobem bez ksiąg hipotecznych bank ten ma rozszerzyć swe operacje także na posiadłości mniejsze, to dla nas jest zagadką. Musiałby otrzymać szczególniejsze przywileje. O ile wyrozumieć mogliśmy od jednego z założycieli firmowych, ma ten bank centralny spowodowywać zawiązywanie banków rolniczych, na wzajemnej solidarności członków opartych, i takim bankom, po całym kraju rozrzuconym, wypożyczać pieniądze.

Już zawiązanie jednego banku rolniczego, chociaż nie z inicjatywy powyższego przedsiębiorstwa, agituje się w Przemysku. Pan Gostkowski, projekt statutu banku przemysłowego dla Lwowa, wypracowany i ogłoszony przez nas, zastosował do rolników, dosyć trafnie i skutecznie. Oby tylko na papierowym projekcie się nie skończyło! Projekt pana Gostkowskiego ogłosimy w Gazecie. Może i w innych obwodach się przyjmie.

Projekt rządowy do ustawy

obowiązującej dla królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkim księstwem Krakowskim, względem reprezentacji powiatowej.

Rozdział I. O ustanowieniu i zaprowadzeniu reprezentacji powiatowej.

O reprezentacji powiatowej w ogólności.

§. 1. W królestwie Galicji i Lodomerji z wielkim księstwem Krakowskim mają istnieć reprezentacje powiatowe.

Obwód reprezentacji powiatowej.

§. 2. Powiaty, które ustanowione zostaną w skutek organizacji dla władz politycznych, są także obwodami dla powiatów reprezentacyjnych.

Zakres działalności reprezentacji powiatowej.

§. 3. Działalność reprezentacji powiatowej rozciąga się na wszystkie gminy i obszary dworskie powiatu.

Gminy, które otrzymają własny statut, zostają wprawdzie w swoich sprawach gminnych bezpośrednio pod wydziałem krajowym, względnie pod sejmem, a ze względu na zakres działania, przekazany im od rządu, pod polityczną władzę krajową, atoli we wszystkich innych sprawach, należących do zakresu działania reprezentacji powiatowej, objęte są związkiem powiatowym.

Tylko stolica kraju Lwów i miasto Kraków wyjąte są pod każdym względem ze związku powiatowego.

Wykonanie atrybucji reprezentacji powiatowej.

§. 4. Atrybucje, stanowiące zakres działania reprezentacji powiatowej, wykonywa albo tą sama reprezentacja, albo wydział powiatowy.

Siedziba reprezentacji powiatowej.

§. 5. Miejsce urzędowania politycznego powiatu jest zarazem siedzibą reprezentacji powiatowej i jej wydziału.

Skład reprezentacji powiatowej w ogólności.

§. 6. Reprezentacja powiatowa składa się z zastępców następujących grup interesowanych:

- większych posiadłości ziemskich;
- najwyższej opodatkowanych z kategorii przemysłu i handlu;
- innych przynależących do miast i miasteczek;
- gmin wiejskich,

o ile powyższe grupy znajdują się w powiecie.

Według pojedynczych grup w szczególności.

§. 7. Do grupy większych posiadłości (§. 6 sub a) należą tabularne posiadłości ziemskie, położone w powiecie.

Do grupy najwyższej opodatkowanych z kategorii przemysłu i handlu (§. 6 sub b) należą wszyscy ci właściciele utrzymywanych w ruchu przedsiębiorstwa przemysłowego, górniczego lub handlowego, którzy od tego przedsiębiorstwa i od przeznaczonych ku temu realności opłacają przynajmniej 100 złr. stałego podatku bez dodatku wojennego.

Położone w powiecie miasta i miasteczka stanowią grupę miast i miasteczek (§. 6 c), zaś wszystkie inne gminy powiatu tworzą grupę gmin wiejskich (§. 6 sub d).

Liczba członków reprezentacji powiatowej.

§. 8. Reprezentacja powiatowa składa się w powiatach o ludności swojskiej, nieprzewyższającej 70.000 mieszkańców, z 24, a w powiatach mających więcej niż 70.000 mieszkańców z 30 członków.

Rozdział II. O wyborze i kadencji grupy interesów.

§. 9. Ogólna liczba członków reprezentacji powiatowej rozdziela się na między istniejące grupy według stosunku ogólnej kwoty stałych podatków w powiecie do sumy podatkowej grup pojedynczych; przy czem następujące szczególności należy mieć na uwadze:

1) Przy tabularnych posiadłościach ziemskich należy brać w rachunek nie tylko cięższe na nich podatki realne, ale oraz i podatek zarobkowy i dochodowy od przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych, które na tych dobrach w ruchu się znajdują.

2) Jeżeli kwota podatkowa osób, należących do grupy najwyższej opodatkowanych z kategorii przemysłu i handlu, niedosięga dwóch trzecich części owej cyfry podatkowej, jaka się okaże z podzielenia ogólnej sumy stałych podatków w powiecie przez liczbę członków reprezentacji powiatowej; natenczas odpasę ma reprezentacja tej grupy, a podatki z niej opłacać się mające mają wejść w rachubę według miejsca, w którym się znajduje przedsiębiorstwo przemysłowe, górnicze lub handlowe, w grupie miast i miasteczek, albo w grupie gmin wiejskich.

3) Grupa miast i miasteczek ma otrzymać przynajmniej jednego reprezentanta, chociażby tylko jedna taka gmina w powiecie się znajdowała, lub chociażby przy rozdzieleniu w miarę opodatkowania na nią nawet jednostka nie przypadała.

4) W grupie miast i miasteczek, tudzież w grupie gmin wiejskich tylko ta kwota poczytana być ma za kwotę podatkową, która w obydwóch pierwszych grupach nie wchodzi w rachubę.

5) Liczba reprezentantów, przypadająca na jedną grupę interesów, nie może nigdy być większa jak połowa wszystkich członków reprezentacji powiatu.

Podział reprezentantów dla miast i miasteczek.

§. 10. Liczba reprezentantów, przypadająca na grupę miast i miasteczek, jeżeli w powiecie do tej grupy kilka gmin należy, ma między nich według stosunku opłaconego przez nich podatku być rozdzielona, jednak w taki sposób, ażeby, o ile to być może, każda gmina przynajmniej jednego otrzymała reprezentanta.

Jeżeli liczba tych gmin jest większa aniżeli liczba reprezentantów na tę grupę przypadających, natenczas gminy najmniej opodatkowane mają otrzymać jednego wspólnego reprezentanta.

Rozdział III. O wyborze i kadencji grupy interesów.

§. 11. Na mocy postanowień §§. 9-10 ma polityczna władza krajowa za zgodzeniem się wydziału krajowego dla każdego periodu wyborczego przedsiębrać naprzód rozdział liczb reprezentantów, przypadających na każdy powiat.

Jeżeli takie porozumienie nie przyjdzie do skutku, natenczas rozstrzyga ministerjum stanu.

Prawo wyborcze większych posiadłości.

§. 12. Uprawnieni do wyboru w grupie większych posiadłości są należący do państwa austriackiego posiadacze takich w powiecie położonych dóbr tabularnych, których roczna opłata w stałych podatkach z wyjątkiem dodatku wojennego przynajmniej 100 złr. wynosi.

W tę opłatę roczną wliczone być mają także podatki stałe bez dodatku wojennego, opłacane od przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych, które na tych dobrach w ruchu się znajdują.

Wykonanie prawa wyborczego ze strony współposiadaczy.

§. 13. Z pomiędzy kilku współposiadaczy majątkowości, dającej prawo do wyboru, ten tylko wybierać może, którego spólnicy do tego upoważniają.

Gminy miejskie, które mają posiadłość tabularną uprawniającą do wyboru, wykonują to prawo przez burmistrza.

Posiadanie dwóch lub kilku w powiecie położonych dóbr tabularnych, od których razem opłaca się kwota, oznaczona w §. 12, nadaje również prawo do wyboru.

Prawo wyborcze najwyższej opodatkowanych z kategorii handlu i przemysłu.

§. 14. Uprawnionymi do wyboru w grupie najwyższej opodatkowanych z kategorii handlu i przemysłu są należący do związku państwa austriackiego właściciele czynnego w powiecie przedsiębiorstwa przemysłowego, górniczego lub handlowego, którzy od tego przedsiębiorstwa i od realności na to przeznaczonych opłacają przynajmniej 100 złr. podatku stałego bez dodatku wojennego.

Wykonanie prawa wyborczego przez pełnomocników. Uczeństwo w reprezentacji obwodowej bez wyboru.

§. 15. Uprawnieni do wyboru w grupie większych posiadłości mogą swoje prawo głosowania wykonywać przez pełnomocnika.

To samo tyczy się uprawnionych do wyboru w grupie najwyższej opodatkowanych z kategorii handlu i przemysłu, jeżeli nie są obecni w powiecie.

Przy wykonywaniu prawa wyborczego w tych dwóch grupach wchodzi także w zastosowanie postanowienia §. 4 sub I, tudzież §§. 5 i 6 ordynacji wyborczej dla gmin.

Względem wykonywania prawa wyborczego

przez pełnomocników lub zastępców obywateli

§. 8. ordynacji wyborczej dla gmin. Jeżeli w grupie większych posiadłości lub najwyższej opodatkowanych z kategorii handlu i przemysłu, liczba osób uprawnionych do wyboru jest równie wielką lub mniejszą, aniżeli liczba reprezentantów powiatowych, na grupę przypadających: to każda z tych osób, mająca prawo wyborcze, jest uprawniona bez wyboru brać udział w reprezentacji powiatowej; w ostatnim wypadku przedsiębranym ma być wybór tylko względem reszty członków, na grupę przypadających.

Prawo wyborcze miast i miasteczek.

§. 16. Uprawnieni do wyboru w grupie miast i miasteczek są członkowie reprezentacji gminnych w miejscach, do tej grupy należących.

Prawo wyborcze gmin wiejskich.

§. 17. Uprawnieni do wyboru w grupie gmin wiejskich są przełożeni gminy, tudzież z każdej gminy przynajmniej jeden delegat, którego wydział z pośród siebie wybierze.

Jeżeli gmina ma ludności swojskiej więcej niż 500 dusz, natenczas wydział z swojego grona na każde 500 dusz ma wybrać jednego delegata.

Ograniczenie prawa wyborczego.

§. 18. Kto w dwóch lub kilku grupach uprawnionych jest do wyboru, ten może wykonywać prawo wyborcze tylko w tej grupie, która w §. 6. w kolei przed innymi jest umieszczona.

Kto w kilku gminach, należących do grupy miast i miasteczek, jest członkiem reprezentacji gminnej, może, jeżeli w jednej z tych gmin zwykle zamieszkuje, tylko w tej gminie wykonywać swoje prawo wyborcze, zresztą zaś tylko w tej gminie, w której najwyższej jest opodatkowany.

Jeżeli kto od kilku gmin wiejskich, do których reprezentacji jako członek należy, według §. 17. wybrany zostanie delegatem, natenczas przyjąć może mandat tylko za tę gminę wiejską, w której zwyczajnie zamieszkuje, inaczej zaś tylko za tę gminę, w której najwyższej jest opodatkowany.

Obywatelskość i jej wyznaczniki.

§. 19. Wybieralnymi do reprezentacji powiatowej jest każdy, kto

- jest obywatelem państwa austriackiego;
- skończył 24 lat;
- znajduje się w zupełnym używaniu praw cywilnych i
- w grupie większych posiadłości albo w grupie najwyższej opodatkowanych z kategorii przemysłu i handlu, jest uprawnionym do wyboru, lub wybranym być może do wydziału którejkolwiek gminy powiatu.

Wykluczenie z obywatelskości.

§. 20. Te same powody, które wykluczają lub wyłączają z prawa wyboru i obywatelskości do reprezentacji gminnej, wykluczają też lub wyłączają od prawa wyboru i obywatelskości do reprezentacji powiatowej.

Oficerowie w czynnej służbie i osoby wojskowe z tytułem oficerskim, którzy należą do grupy większych posiadłości, mają wprawdzie prawo wyboru; jednak nie są wybieralni i swoje prawo głosowania tylko przez pełnomocnika wykonywać mogą.

Ciała wyborcze i miejsce wyborów dla pierwszorzędnej grupy.

§. 21. Uprawnieni do wyboru w grupie większych posiadłości wybierają w jednym ciele wyborczym.

Miejscem wyborów jest siedziba reprezentacji powiatowej. Te same postanowienia obowiązują także w grupie najwyższej opodatkowanych z kategorii przemysłu i handlu.

Ciała wyborcze i miejsce wyborów miast i miasteczek.

§. 22. Jeżeli według §. 10. dwie lub kilka gmin razem mają wybierać jednego reprezentanta, natenczas członkowie reprezentacji tych gmin tworzą razem jedno ciało wyborcze.

W takim wypadku wyznacza i ogłasza polityczna władza krajowa miejsce wyboru.

W gminach, mających dla siebie wybierać reprezentantów, odbywać się ma wybór w siedzibie reprezentacji gminy.

Ciała wyborcze i miejsce wyboru gmin wiejskich.

§. 23. Dla wyboru reprezentantów gmin wiejskich tworzą uprawnieni do wyboru w każdym politycznym powiecie jedno ciało wyborcze; siedziby urzędowe władz politycznych są miejscami wyborów.

Wzwanie do wyborów.

§. 24. Wezwanie do przedsiębrania wyborów następuje przez dekret namiestnika, które zawierać mają dzień, kiedy wybór ma być przedsiębrany.

Oznaczenie dnia wyborczego ma nastąpić w taki sposób, ażeby przed tym dniem mogły być ukończone potrzebne przygotowania.

Następstwo kolejnych ciał wyborczych.

§. 25. Rozpisanie ogólnych wyborów do reprezentacji powiatowej ma nastąpić w taki sposób, ażeby nasamprzód reprezentanci gmin wiejskich, potem reprezentanci miast i miasteczek, następnie reprezentanci najwyższej opodatkowa-

nych z kategorii przemysłu i handlu, a następnie reprezentanci większych posiadłości wybierani byli.

Rozpisanie wyborów w gminie.

§ 26. Rozpisanie wyborów obwieszczone być ma plakatami we wszystkich gminach i podane być powinno do wiadomości obszarów dworskich powiatu.

Sporządzenie i sprowadzenie spisów wyborczych pierwszej i drugiej grupy.

§ 27. Dla ciała wyborczego większych posiadłości, tudzież dla ciała wyborczego najwyższej opodatkowanych z kategorii przemysłu i handlu, ma polityczna władza powiatowa sporządzać listy wyborców, złożyć takowe gwoździ wolno każdemu przejrzenia, i ogłosić to publicznym plakatem z oznaczeniem terminu prekluzyjnego 14 dni do wniesienia reklamacji.

Na reklamacje w terminie wniesione polityczna władza powiatowa w przeciągu najdalej trzech dni ma decydować, i sprostowanie za słuszne uznane natychmiast skuteczne.

Jeżeli żądane sprostowanie zostanie odmówionem, natenczas otwarty jest rekurs do politycznej władzy krajowej.

Rekurs musi najdalej w przeciągu trzech dni po uwiadomieniu o odmownej decyzji być wniesionym do politycznej władzy powiatowej, a ta niezwłocznie przedłożyć go ma politycznej władzy krajowej, która w tym względzie ostatecznie orzeka.

Wydawanie kart legitymacyjnych dla grup.

§ 28. Skoro te listy wyborców po zapadłej decyzji względem wniesionych w terminie reklamacji, zostały uporządkowane, ma polityczna władza powiatowa pojedynczym wyborcom wydawać karty legitymacyjne, które zawierają numer bieżący listy wyborców, nazwisko uprawnionego do wyboru, miejsce, dzień i godzinę aktu wyborczego.

Dla grupy miast i miasteczek.

§ 29. Co do miejscowości, połączonych w grupie miast i miasteczek dla wspólnego wyboru jednego reprezentanta, polityczna władza powiatowa układa członków reprezentacji gminnych tych miejscowości w jedną listę, i każe im przez przelożonych gminy doręczać karty legitymacyjne treści oznaczonej w § 28.

Akt wyborczy delegatów celem wyboru reprezentantów gmin wiejskich.

§ 30. Celem wyboru reprezentantów gmin wiejskich ma polityczna władza powiatowa dla każdej gminy, położonej w obrębie wyborczym a należącej do tej grupy, oznajmić przelożonemu gminy liczbę delegatów obrać się mających na podstawie § 17. z poleceniem, ażeby rozporządził wybór delegatów przez wydział gminny. Względem tego wyboru obowiązują postanowienia wskazane w §§ 37. i 38. ordynacji wyborczej dla gmin; protokół wyborczy ma być zakomunikowany politycznej władzy powiatowej.

Zestawienie listy wyborców dla grupy gmin wiejskich.

§ 31. Polityczna władza powiatowa ma skonstatować legalność aktu wyborczego w każdej gminie i — jeżeli się nie okaże potrzeba nowego wyboru, który natychmiast z podaniem powodów ma być nakazany — wciągnąć wybranych, tudzież przelożonych gmin w listę uprawnionych do wyboru dla grupy gmin wiejskich w okręgu wyborczym.

Wydawanie kart legitymacyjnych dla tychże.

§ 32. Skoro ta lista przez skutecznym wyborem delegatów we wszystkich gminach wiejskich okręgu wyborczego zostanie uzupełniona, ma polityczna władza powiatowa wydać i doręczyć uprawnionym do wyboru karty legitymacyjne treści wskazanej w § 28.

Akt wyborczy w pojedynczych grupach.

§ 33. Aktem wyborczym kieruje komisja wyborcza.

Takowa składa się:

1. Dla grupy większych posiadłości i dla grupy najwyższej opodatkowanych z kategorii przemysłu i handlu, po trzech mężów zaufania, wybranych przez uprawnionych do wyboru. Ci mężowie zaufania wybierają z pomiędzy siebie przewodniczącego.

2. Dla grupy miast i miasteczek, mianowicie:

a) dla każdej miejscowości, mającej obierać dla siebie reprezentantów, z przelożonego gminy tej miejscowości jako przewodniczącego, i z dwóch przez niego zaproszonych członków wydziału;

b) dla dwóch lub kilku miejscowości, mających razem wybierać jednego reprezentanta, z przelożonego gminy miejsca wyboru jako przewodniczącego i z dwóch członków, których uprawnieni do wyboru z pomiędzy siebie wybierają.

3) Dla grupy gmin wiejskich z najstarszego przelożonego gminy jako przewodniczącego i z czterech członków, których uprawnieni do wyboru z pomiędzy siebie wybierają.

Przy akcie wyborczym ma być obecny komisarz rządowy, by czuwać nad zachowaniem przepisów prawnych i nad utrzymaniem spokoju i porządku.

Postanowienia względem wyboru.

§ 34. Wybór reprezentantów przynależnych do grupy miast i miasteczek jednej tylko miejscowości, odbywać się ma według postanowień wskazanych w §§ 37. i 38. ordynacji wyborczej dla gmin.

Przy wyborze innych reprezentantów zastępowane być mają analogicznie postanowienia §§ 35. i 37. aż włącznie do 48. ordynacji wyborczej do sejmiku krajowego.

Legitymowanie się pełnomocnika.

§ 35. Osoba trzecia przypuszczona być może do głosowania w imieniu uprawnionego do wyboru tylko w wypadkach w niniejszej ustawie dozwolonych i tylko pod tym warunkiem,

ażeby się względem swojego uprawnienia do tego należycie wylegitymowała.

Oddanie protokołu dotyczącego aktu wyborczego przelożonemu politycznej władzy powiatowej.

§ 36. Gdy potrzebna liczba reprezentantów, należycie została wybrana, protokół spisany o akcie wyborczym zamyka się, i podpisany przez członków komisji wyborczej i przez komisarza rządowego oddaje się z wszystkimi alegatami przelożonemu politycznej władzy powiatowej.

Wydanie certyfikatów wyborczych.

§ 37. Przelożony politycznej władzy powiatowej, strutynowawszy akta wyborcze, ma każdemu wybranemu reprezentantowi, przeciw któremu nie zachodzi powód wykluczenia od wybieralności, wydać certyfikat wyborczy.

Udzielanie aktów wyborczych.

§ 38. Wszystkie akta wyborcze, do których należą także akta wspomniane w § 30., ma przelożony politycznej władzy powiatowej udzielić zgromadzeniu reprezentantów zaopatrzonych certyfikatami wyborczymi, celem strutynowania i decyzji względem przypuszczenia wybranych.

Trwałość periodu wyborczego i uzupełnienie występujących.

§ 39. Reprezentacja powiatowa wybiera się na trzy lata; wyjąwszy wypadek § 80. ma ona sprawować swoją czynność aż do wstąpienia nowo obranej reprezentacji.

Jeżeli w ciągu periodu wyborczego pojedynczy reprezentanci występują, natenczas na dalsze trwanie periodu wyborczego przedsiębiorny być ma wybór uzupełniający w tych ciałach wyborczych, w których występujący byli wybrani.

Wybór zwierzchnika, jego zastępcy i wydziału reprezentacji powiatowej.

§ 40. Reprezentacja powiatowa wybiera pod przewodnictwem najstarszego członka na czas trzechletniego periodu wyborczego z grona swego zwierzchnika i jego zastępcę, tudzież swój wydział.

Wybór zwierzchnika i jego zastępcę potrzebuje potwierdzenia cesarskiego.

Postanowienie względem wyboru zwierzchnika i jego zastępcę.

§ 41. Wybór zwierzchnika następuje bezwzględna większością głosujących.

Jeżeli przy pierwszym i powtórny akcie wyborczym bezwzględna większość głosów nie została osiągnięta, natenczas przedsiębiorny ma być wybór ściślejszy między temi dwoma osobami, które przy powtórny akcie wyborczym najwięcej otrzymały głosów.

Przy równości głosów rozstrzyga los, kto ma być poddany ściślejszemu wyborowi. Każdy głos, padający przy trzecim głosowaniu na osobę nie podaną do ściślejszego wyboru, uważany być ma za nieważny.

Jeżeli przy ściślejszym wyborze okaże się równość głosów, natenczas rozstrzyga los.

W taki sam sposób postępować należy przy wyborze zastępcy zwierzchnika.

Skład wydziału powiatowego.

§ 42. Wydział powiatowy składa się z zwierzchnika i łącznie z zastępcą zwierzchnika z 6 członków.

Z wybrać się mających pięciu członków wybierają dla każdej z grup istniejących reprezentantów jednego członka wydziału; resztę członków wybiera po jednym ogół reprezentantów.

Każdy z tych wyborów następuje bezwzględna większością głosujących. Jeżeli taka większość nie przyjdzie do skutku, natenczas postępować należy według postanowień § 41.

Wybór zastępców.

Przedsiębranie nowego wyboru członka wydziału.

§ 43. Dla każdego członka wydziału wybiera się według normy wyborczej poprzedzającego paragrafu zastępcę.

Jeżeli członek wydziału w czasie, kiedy reprezentacja powiatowa nie jest zebrała, umrze, wystąpi lub dłuższy czas z powodu przeszkód nie może być czynnym w wydziale, natenczas wstępuje zastępcę, który wybrany został na miejsce tego członka wydziału.

Jeżeli reprezentacja powiatowa jest zebrała, natenczas na miejsce stale usuwającego się członka wydziału nowy następuje wybór.

Nowy wybór zwierzchnika i jego zastępcę.

§ 44. Jeżeli zwierzchnik lub jego zastępcę stale występuje, natenczas reprezentacja powiatowa przedsiębiorć ma najdalej w przeciągu czterech dni nowy wybór na dalszy czas periodu wyborczego.

Uroczyste przyrzeczenie.

§ 45. Zwierzchnik reprezentacji powiatowej i jego zastępcę mają w ręce namiestnika lub jego delegata złożyć miasto przysięgi przyrzeczenia wierności i posłuszeństwa Jego ces. król. apostolskiej Mości, zachowywania ustaw i sumiennego pełnienia swoich obowiązków.

Inni członkowie wydziału powiatowego mają to samo przyrzeczenie złożyć w ręce zwierzchnika.

Wynagrodzenie.

§ 46. Urząd członka reprezentacji powiatowej jest bezpłatny.

Zwierzchnik i członkowie wydziału powiatowego mają tylko prawo, żądać wynagrodzenia z funduszu powiatowych za wydatki w gotowych pieniądzach, połączone z ich zrędownianiem.

O sposobie i ilości tego wynagrodzenia orzeka reprezentacja powiatowa.

Ustąpienie.

§ 47. Każdy członek reprezentacji powiatowej ma ustąpić, jeżeli zajdzie lub wiadoma się stanie okoliczność, któraby go pierwotnie była wyłączała lub wykluczała z wybieralności. Jeżeli członek reprezentacji powiatowej popa-

dzie w śledztwo z powodu jakiej karygodnej czynności, wymienionej w §§ 3. i 11. ordynacji wyborczej dla gmin, albo jeżeli majątek jego popadnie w konkursowi, lub postępowaniu ugodnemu: natenczas członek taki, dopóki trwa postępowanie karne albo też pertraktacja konkursowa lub ugodna, urzędu swojego sprawować nie może.

Wystąpienie z reprezentacji powiatowej po cięciu za sobą wystąpienie z wydziału powiatowego.

Pełnomocnicy pojedynczych członków reprezentacji powiatowej.

§ 48. Posiadacze większych posiadłości lub najwyższej opodatkowani z kategorii przemysłu i handlu, którzy nie mają stałej siedziby w powiecie, mają jako członkowie reprezentacji powiatowej wyjątkowo prawo zastępowania się przez pełnomocnika. Pełnomocnik musi być wybieralnym (§ 19) i nie może przeciw niemu mówić żaden z powodów wyłączenia lub wykluczających od wybieralności.

Pełnomocnik może zastępować tylko jednego, a przeto nie może już sam za swoją osobę należeć do reprezentacji powiatowej. (D. n.)

Przegląd polityczny.

Donosiliśmy już o koncesji, udzielonej na założenie banku gospodarskiego dla małych posiadłości gruntowych w Galicji. *Gazeta Wiedeńska* donosi o tem w sposób następujący:

„Jego c. k. Apost. Mość raczy najwyższemu postanowieniem z d. 24. listopada r. b. dozwolić najlaskawiej lwowskiemu arebyskupowi dr. Spirydjonowi Litwinowiczowi, baronom Mikolajowi i Augustowi Romaszkanom, radcy wyższego sądu krajowego Janowi Lawrowskiemu i dr. praw Janowi Fried, poczynić przygotowawcze kroki do założenia gospodarskiego banku dla małych posiadłości gruntowych w Galicji.

Połączone z tem przedsięwzięciem cele są następujące:

- 1) Popierać zakładanie gospodarskich, na podstawie wzajemności opartych towarzystw załączkowych i wspomagać je pożyczkami.
- 2) Udzielać pożyczek na gospodarskie hipoteki z wydawaniem listów zastawnych.
- 3) Przyjmować uprocentowane wkładki pieniężne na bieżący rachunek.
- 4) Zakładać towarzystwa wzajemnego zabezpieczenia od ognia, gradobicia i pomoru bydła.

Wspomnieliśmy, iż wydział z 24. obrany dla ustawy gminnej, ma wybrać hr. Goluchońskiego przewodniczącym. Wybór ten istotnie u. skutecznie. Na zastępców przewodniczącego obrani hr. Potocki Adam i p. Laskowski.

Domyśliwalimy się, że jakaś tranzakcja musiała się odbyć w wydziale krajowym co do odczytywania wniosków wydziału w języku ruskim. Dowiadujemy się teraz, iż nie zaszła żadna tranzakcja. Również prostujemy inną wiadomość. Pan Smarzewski wzywał jedynie pana Lawrowskiego do odczytania adresu i w języku ruskim, ale nie oraz do odczytania wniosków wydziału co do funduszu indemnizacyjnych. Do odczytania tego wzywał pana Lawrowskiego marszałek, lecz wzywając nie dodał, aby odczytał po rusku.

Ost. Ztg. donosi, że według rozporządzenia ministerstwa stanu będą się od d. 1. stycznia godziny rządowe we wszystkich c. k. zakładach i urzędach zaczynać o godzinie 8. rano a kończyć o 2. popołudniu. Nowe to rozporządzenie zostało w kołach urzędowych jak najlepiej przyjęte.

Czerniowiec d. 1. grudnia. Na czwartym posiedzeniu sejmiku bukowskińskiego dnia 28. listopada prezydent odczytał następujące pismo, wystosowane do niego przez c. k. pana naczelnika krajowego:

„Na podstawie polecenia pana ministra stanu, udzielonego mi w skutek najwyższego postanowienia z d. 16. października 1865 roku, mam zaszczyt przesłać w załączeniu JW. panu projekt do terytorjalnego podziału księstwa Bukowiny, mający służyć za podstawę nowej organizacji władz polityczno-administracyjnych, w tym celu, ażeby Wysoki sejm według § 19 ad 2 regulaminu krajowego z d. 26. lutego 1861 roku, o projekcie tym opinie swoje w obecnej kadencji dać raczył. Projekt wywołany został przede wszystkim potrzebą przeprowadzenia rozdziału wymiaru sprawiedliwości od administracji politycznej, który to rozdział w zasadzie postanowiony już został. Potrzeba jak najszybszego przeprowadzenia tego rozdziału wynika najprzód ze względów oszczędności w wydatkach państwa, a następnie ze względów dotyczących interesa ludności, którym rząd cesarski według możliwości chce zadość uczynić.

W projekcie tym, wypracowanym przez ek. władzę krajową łącznie z przywołanymi osobami, ze stosunkami krajowymi dokładnie objaśnionymi, proponowane jest zaprowadzenie ośmiu okręgów polityczno-administracyjnych, z wyłączeniem stołecznego miasta, stojącego pod administracją magistratu. (Okręgi te mają mieć siedziby swe w Kocmaniu, Czerniowcach, Serecie, Starożyńcu, Radowcach, Suczawie, Kimpolungu i Włznicach.)

Co do liczby okręgów polityczno-administracyjnych, przyjęto w projekcie zasadę większych okręgów, o ile zasada ta przeprowadzona być mogła bez naruszenia administracji celowej odpowiadającej. Co zaś dotyczy rozgraniczenia okręgów, wzięto na uwagę naturalny podział kraju przez rzeki główne i pasma gór, przy czem starano się, ażeby granice nowych okręgów nie przecinały bez koniecznej potrzeby granic obecnych urzędów powiatowych. Przecinanie takowe tam tylko zaprojektowane zostało, gdzie za niem przemawia położenie miejscowe, stosunki obrotów handlowych, interes gmin właściwych

a nadewszystko oddalenie gmin od zaprojektowanego siedliska urzędu, którego to siedliska wybór stosunki tutejszo-krajowe same wskazują.

W końcu p. naczelnik kraju zapewnił, iż wydziałowi, wysadzonemu do narad nad tym przedmiotem, dostarczone będą wszelkie wyjaśnienia i data statystyczne.

Lin. Sejm Wyższej Austrii ma już wygotowany projekt adresu do tronu. Zgodny on jest w głównej treści z adresami sejmów wiedeńskiego i styryjskiego. Adres unika bardzo ogólnie wszelkich silniejszych wyrażań, i ogranicza się na wyrażeniu prośby następującej: „Racz N. Panie przywrócić stan konstytucyjny w krajach z tej strony Litawy — nie przesadzając stosunkom prawnym krajów korony węgierskiej — dla dobra państwa, dla wzmocnienia ufnosci do prawa, a szczególnie w celu swobodnego porozumiewania się w sprawach wspólnych, — racz więc najlaskawiej usunąć zawady, stojące na przeszkodzie wykonywaniu pełnemu ustaw zasadniczych.“

Grac d. 2. grudnia. Sejm styryjski uchwalił prawie jednogłośnie adres do tronu. Rozprawy były żywe. Kaisersfeld miał przy tej sposobności dwugodzinną mowę, którą telegramy w ten sposób podają: „Powodem, że konstytucja nie mogła być urzeczywistniona, była nieobecność Węgrom w Radzie państwa i fałszywe używanie środków przez rząd poprzedni. Z tych powodów straciła konstytucja kredyt. Rząd terazniejszy wstąpił na drogę pożałowania godną. Do zasystowania konstytucji nie było koniecznej potrzeby. Uczynimy się, jeżeli zostaną Węgrom ich prawa przyznane, ale czyż dla tego mamy my nasze prawa tracić? Cenimy wysoko prawa Węgier, ale cenniejszymi są dla nas nasze prawa konstytucyjne. Kwestja cała nie da się inaczej rozwiązać, jak za pomocą nowej sankcji pragmatycznej. Zmiany muszą być uchwalone przez Radę państwa a nie przez sejm krajowe, które nie mają do tego kompetencji. Węgry powinni baczyć, aby rzeczy nie poszły za daleko. Jeżeli nas przedstawiają jako pozbawionych praw, konstytucji, jako żebraków, czyż można wtedy mówić o porozumieniu? Jestem przekonany, że Węgry bynajmniej nie życzą sobie bezwzględnej dualizmu, który prowadzi jedynie do absolutyzmu albo do rozkładu; — ale coż się stanie wtedy, jeżeli sejm węgierski nie doprowadzi do pożądanego rezultatu? Czyż następstwem nie będzie absolutyzm albo rządy wojskowe? Mowa krytykuje następnie bardzo ostro patent wrześniowy i kończy: „Austria niepotrzebnie naraziła się na wielkie niebezpieczeństwo. Należało wytrwać na drodze konstytucyjnej. Sejm powinien wnieść głos błażliwy i ostrzegający zarazem i prosić monarchę w adresie o przywrócenie konstytucji, pozostawiając mądrości monarszej oznaczenie chwili przywrócenia jej.“ Mowę tę przerywało zgromadzenie oklaskami. Głos Słowienieca Razlaga, który mówił przeciw adresowi, nie znalazł poparcia. Biskup z Sekau mówił także przeciw adresowi, a Słowieniec Herman tak silnie przeciw projektowi adresu przemawiał, że go przewodniczący wzywał do porządku. Także i komisarz rządowy mówił przeciw projektowi adresu, który jednakże przy głosowaniu został przyjęty większością 50 głosów przeciw 7.

Celowiec d. 2. grudnia. Schloissnig i 29 innych posłów (między którymi jest także książę biskup Wierry) stawiają wniosek, aby prosić rząd o zawarcie traktatu handlowego z królestwem Włoskiem, dalej o wydanie nowej ustawy o upadłościach i nowej procedury sądowej, w drodze konstytucyjnej. Wydział krajowy ma prośbę wygotować. Wniosek ten przyjął sejm natychmiast.

Paranzo d. 2. grudnia. Na dzisiejszym swem posiedzeniu uchwalił sejm jednogłośnie adres do tronu w odpowiedzi na manifest wrześniowy zgodnie z wnioskiem wydziału. (Treści tego adresu nie podajemy telegramy; zdaje się, że niezawiera on żadnego przywrócenia Rady państwa; Przyp. red.)

Kolozwar d. 2. grudnia. Dziś rozpoczęły się w sejmie rozprawy nad rewizją artykułów konstytucji z roku 1848 względem unii. Poseł Zeyk wnosi, aby prosić N. Pana o powołanie posłów siedmiogrodzkich do sejmiku peszteńskiego, gdyż sejm kolozwarski nie jest kompetentny. Wielu posłów popierało ten wniosek, w końcu postawili jednak poprawkę do proponowanej protestacji, dodając żądanie, aby prawa narodu saskiego przy rewizji wspomnianych artykułów w Peszcie uwzględniono. Br. Szaguna wnosil, aby wystosować reprezentację do Naji. Pana o sankcjonowanie projektu statutu krajowego z r. 1864 i zwolnienie sejmiku według tego statutu, któreby artykuły o unii do rewizji miało przedłożyć. Poseł Rannicher postawił zgodnie z reprezentacją uniwersytetu narodu saskiego wniosek, aby sejm oświadczył gotowość rewizji wspomnianych artykułów, celem zabezpieczenia praw wszystkich siedmiogrodzkich narodowości i wyznań, poczem miałyby unia przejść do skutku na podstawie traktatu państwowego między Siedmiogrodem i Węgrami, pod warunkiem sankcji królewskiej. Dalsze rozprawy odroczone do poniedziałku.

Korespondencja Gazety Narodowej.

Zurych d. 1. grudnia.

(T) Ktokolwiek zamieszkała jest w Szwajcarii a odgrywa rolę korespondenta, musi się pozbierać z góry wszelkich pretensyj do poruszania kwestyj, zostających na porządku dziennym europejskiego dziennikarstwa, jeżeli nie żechce opowiadać rzeczy znane i odbywać z biernym czytelnikiem ciężką repetycję już dawno słyszanych wypadków. Iub z wnętrza swojego „ja“ wyprowadzać obfite kombinacje, wedle których ma się rozwinąć polityka Europy. Niech mię Bóg broni od roli repetytora lub ideologa. A jednakże jeżeli odrzucić te dwie role, mi nie prawie nie zostanie. Ale „prawie nie,

to jeszcze jest coś, to jeszcze jest mały ułomek; i musi to być jeszcze ilość podzielną, bo się nią chce podzielić z czytelnikiem.

W ostatniej korespondencji donosiliśmy, że w Genewie przy wyborze członków rady państwa niezależności pokonała radykalistów. Parę dni temu nowo wybrana Rada składała uroczystą przysięgę w kościele św. Piotra. Były mowy niezmiernie długie i odpowiedni na te mowy, zdaje się, że jeszcze dłuższe; były tłumy liczne zgromadzone, które przyjęły oklaskami te mowy. Mówiło się o narodzie genewskim, o szczęściu ojczyzny genewskiej, mówiło się o wszystkim, co się mówi zwyczajnie w podobnie uroczystej chwili — 20 milionowego narodu. Nowo wybrana Rada wydała odezwy, starając się pogodzić rozróżnione stronnictwa, wzywając wszystkich obywateli do wspierania nowego rządu — widząc w tem tylko rekompensację i powódź. Takie odezwy wydaje zwykle rząd nowo utworzony.

Sprawa Rynikera porusza dotąd jeszcze namiętności Szwajcarów. O tych namiętnościach dałoby się jeszcze dużo powiedzieć, a to właśnie dla tego, że nie wiem, czy gdziekolwiek istnieje bardziej beznamiętny naród. Ale to już nie moja rzecz. Mam powiedzieć, że w skutek tej sprawy strzeleckiej (tie fédéral), która przypada w 1867 roku, jest jedną z najważniejszych uroczystości Szwajcarii.

Dzienniki włoskie utrzymywały niedawno, iż w zamieszkałym przez Włochów kantonie Ticino istnieje komitet namawiania żołnierzy włoskich do dezercji. Wprawdzie policja kantonalna na dane zapytanie odpowiedziała, że nie o tem nie wie, jednakże fakt był potwierdzony przez oficerów armii włoskiej. Jeżeli tak jest, to fakt ten dowodzi tylko, że reakcja burbońska musi mieć bardzo mało siły, kiedy się udaje do tak nędznych środków.

Jeszcze wiadomość dla naturalistów. Uczony naturalista Szwajcarii, mający europejską sławę, p. Agassiz, bawi obecnie w Brazylii i donosi z tamtąd, że odkrył w rzecze Amazonce 63 rodzajów zupełnie nieznanych dotąd ryb. Te odkrycia, powiada p. Agassiz, muszą zrobić pewną rewolucję w nauce o rybach. Sądzę jednak, że jeżeli nie ichiologia, to inna nauka skorzystałaby z poszukiwań tego rodzaju (nowych gatunków ryb) w sferze czysto ludzkiej.

Kronika

(R.S.) Z Kołomyjskiego 30. listopada. Nędza między ludem dochodzi do najwyższego stopnia, z każdym dniem objawia się widoczniej. Energiczne zajęcia się Wysokiego sejmu tą nagłą sprawą, dodaje nam otuchy, że niezadługo pomoc nadejdzie, ale z drugiej strony lekamy się słuszenie, że, nim to nastąpi, głód i nędza może przyprowadzić do rozpacz i zbrodni. Niechaj posłuży jeden z tysięcy faktów, który tu przytaczam. Wjeżdżając dnia 25. t. m. do wioski Michałkowa w powiecie obertyńskim, przed kilku laty przez pewnego izraelita nabytej, przyjęto zostalem u wrót tej wioski przez gromadkę małych, bo od 4-6 lat liczących dzieci. Okropny to był widok patrzeć na te prawie nagie, bo tylko strzępkami byle kszuły okryte, z głodu wynędzniałe, od zimna drzące, poźółkłe istotki.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Projekt statutu dla banku rolników przemysłowych, ułożony podług znanych wzorów i zastosowany do potrzeb i środków kraju. Pod napisem tym otrzymaliśmy litografowany zesztyt, zawierający 98 artykułów statutu banku rolniczego, projektowanego w Przemyśle przez p. Antoniego Gostkowskiego, obywatela z Czyżowic (pod Sadową Wisznia). Projekt opiera się na zasadzie solidarnego stowarzyszenia członków, więc na najdrowszej i najmniejszej podstawie. (W zastosościu tej samej zasady, ogłosiliśmy na wiosnę b. r. projekt banku przemysłowego). Stowarzyszenie obejmuje właścicieli większych posiadłości wiejskich i dzierżawców, solidarnie odpowiedzialnych raz wkładkami swoimi, a powtórnie do wysokości zobowiązań. Stowarzyszenie trwa 10 lat. Przy końcu tego terminu o dalszym trwaniu postanawia walne zebranie członków. Kapitał zakładowy ustanawia się w wysokości 300.000 złr., podzielony na 300 akcji imiennej każda po 1000 złr. Banki ukończyste nie są i rozpocznie swoją działalność, skoro połowa kapitału zakładowego będzie wpłaconą.

Celem banku: 1) Dostarczenie stowarzyszeniom pomocy, złożonej z przynależnych kapitału i wypożyczeń, funduszu dla gospodarstwa rolnego lub przemysłowego z nim złączonego; 2) Przyjmowanie depozytów procentowych i bezprocentowych; 3) Otwieranie rolnikom rachunków bieżących; 4) Przyjmowanie w komis piodów, wyrobów itd., tudzież pośredniczenie w ich sprzedaży, ku czemu będą urządzone składki, i co przy zawianiu stałych i bezpośrednich stosunków z domami handlowymi w Wiedniu, Pradze, Wroclawiu, Szececinie, Gdansk, Hamburgu i Londynie, może uowolnić obywateli z pod jarzma między-handlarzy, pochłaniających zwykle część zysku producenta.

Zalecamy tedy gorąco ten projekt uważając światłą obywatelską, i kraj cały cieszyć się będzie, gdy usłyszy, że właściciele ziemscy z okolic Samborskiego, Sanockiego, Żółkiewskiego, tudzież z całego Przemyskiego, zechali się korzystając z pory gromadowej, czy to do Przemyśla, czy do Lwowa w pewnym dniu umówionym na walne zebranie przedwstępne, by przedyskutować projekt statutu, poczynić możebne poprawki, uchwalić i wnieść go bez zwłoki do zatwierdzenia wyższego, a oraz zawinąć się około wprowadzenia go w życie. Bo chociażby i ten projekt obywatelski nie stał się u nas projektem, zwłaszcza że i m się strasznie do uszu leje.

Stanowiący na chwilę zapytałem: co tu robisz i czego chcesz? Chleba! chleba nam dajcie, panie! — zawołały. Lecz co tu było począć? Wyjeżdżając nie myślałem, wcale, że się na tak małej przestrzeni z tylu żebrakami takimi spotkam. A tu gromadka tych nieszczęśliwych coraz się mnoży i coraz rozpaczliwyszym woła głosem: Chleba! chleba! Chlebem, kupionym w karczmie, za spokojem ich wprawdzie na chwilę, ale co będzie jutro, co będzie za tydzień? Mimo woli przyszło mi na myśl: czyby też urzęda gminne i miejscowi parochowie nie mogli przynajmniej tymczasowo, nim zapowiedziana krajowa zapomoga nadejdzie, temu złemu choć w części zaradzić?

Ostatnie wiadomości

Gaz. Kol. donosi z Paryża dnia 1. b. m.: „Zapowiedziane przed kilku dniami nieznaczne zmniejszenie w eskadrach morza Śródziemnego, zostało, jak donoszą telegramy z Tuluzy, odroczone; jednak w marcu mają być obie eskadry oszczędniej urządzono, jeżeli wtedy nie zajdzie znowu inne jakie postanowienie. Widoki wojny morskiej pozwalają uważać wszelkie oszczędności w marynarce w ogóle za bardzo problematyczne.“

Dnia 3. t. m. donoszą z Paryża o przybyciu tamże amerykańskiego generała Shoffielda. Patrie mówi o „dziwnej“ pogłosce, że Shoffield przybył w poufnej misji względem opuszczenia Meksyku przez wojska francuskie. Presse zaś mówi, że nie ma żadnej wątpliwości, iż Shoffield ma misję we Francji; dodaje jednak, iż redakcja nie ma odwagi wypowiedzieć, że chodzi tu o opuszczenie Meksyku.

Misja ta mogłaby się tyczyć zarazem sprawy chilijskiej i meksykańskiej. Nie chybi się, jeżeli się jej przyzna szczególne znaczenie. Presja, jaką może wyrzucić kongres, zmusza Johnsona do wybadania cesarza Napoleona względem Meksyku.

W sprawie szlswicko-holsztyńskiej coś się święci — pisze Neue fr. Presse. Generał Gablenz wysłał promemoria do Wiednia, generał Mantuffel żąda ostrzeżeń przeciw dziennikom holsztyńskim, książę Holenzollern-Sigmaringen, kuzyn króla pruskiego, w przejeździe do Kairo miał w Wiedniu złożyć od jakiejś wysokiej osoby pismo, odnoszące się do sprawy szlswicko-holsztyńskiej. Znany szlswicko-holsztyński korespondent do Köln. Ztg., ks. Hohenlohe, przepowiada nowe provizorium, które jeszcze przed Nowym rokiem ma nastąpić w miejsce owego, ułożonego w Gasteinie. Co się właściwie stanie, to dotąd nie wiadomo; jednak, że się coś gotuje, jest widoczne. Wiedeńskie pisma półurzędowe występują gorliwie za Augustenburgiem. Prusy chcą widocznie postąpić krok naprzód, a Austria wzdyga się. Zapewniają, że gabinet wiedeński zostanie wierny umowie gasteińskiej i nie ustąpi.

Wasser Ztg. z 3. grudnia mówi, że w skutek zrządzenia się pretenzji dziedzicznych księcia Oldenburgskiego do Szlswick-Holsztynu, porzuci także Moskwa swoje dotychczasowe stanowisko wyekukujące. Skoro Prusy otrzymały port Kielu, stała się Moskwa skłonniejszą do zachowania nadal przyjaźnych ku Prusom stosunków, niż do zhlżenia się ku „znenawidzonej Austrii.“

Monitor belgijski z d. 3. b. m. donosi: „Dowiedujemy się, że wczorajszego dnia nastąpiło znaczne polepszenie stanu zdrowia króla.“ Prywatne doniesienie mówi jednak, że to polepszenie jest bardzo nieznaczne.

Wieczorny telegram z tegoż dnia donosi, że polepszenie nie trwa daleko. Biegunka wróciła z dawną natarciwością. Apetytu król nie ma żadnego, język oschły.

Z Szwecji donoszą: „O sprawie naszej reformy da się powiedzieć, że, jak dowodzą codziennie przybywające deputacje, cały kraj jest w ruchu. Stronnicy reformy czerpią z tego współudziału kraju niemało otuchy. Wątpliwości dawne, czy też król szczerze myśli o reformie, znikły w ostatnich dniach zupełnie. Stan włosciań odstał swoje pomieszkanie przybywającym deputacjom.“

Ósme posiedzenie sejmowe z dnia 5. grudnia.

Posiedzenie otwarto o godzinie 1/4 na 12tą, protokół czyta Zatwarnicki; przyjęto bez zarzutu. Marszałek zawiadamia, że komisja gminna ukonstytuowała się; sekretarz Grocholski czyta, iż na przewodniczącego wybrano hr. Gołuchowskiego, na zastępców hr. Adama Potockiego i Felicjana Laskowskiego, na sekretarzy Zakrzewskiego i Ludwika Wodzieckiego.

Komisja petycyjna już się ukonstytuowała. Prezesem Boczkowski, zastępcą Huppen, sekretarzem Nehrebecki. Członkowie: Szemelowski, Kozłowski, Gniewosz, Kaczowski, Zuk-Skarzewski, Ustjanowicz, Zybliekiewicz.

Poczem odczytuje sekretarz szereg petycji. Najwięcej jest z miast o zmianę ustawy wyborczej. Takie petycje powinny wszystkie nasze miasta i miasteczka podawać, aby sejm miał materiał do zmiany ustawy wyborczej. Sekretarz zawiadamia, iż Przeworski, Łańcut, Głogów, Ulanów, Żolynia, Brzostek, Sędziszów, Krosno, Kańczuga i t. d. podały prośby do sejmu o zmianę ustawy wyborczej.

Inne prośby są o odpisanie podatków i o zapomogi od głodu.

Marszałek wnosi, iż te ostatnie powinny być odesłane do konstytuowanej komisji głodowej. Smółka dodaje, iż wszystkie bez wyjątku powinny być odesłane do komisji petycyjnej, a ta rozpoznaje, rozstrzyga i odsyła gdzie należy. Sejm przyjmuje to ostatnie.

Sekretarz odczytuje prośbę posłów Dwolińskiego, Lepkałuka i kilku innych włosciań o zwrot dawniejszych kosztów podróży.

Marszałek zawiadamia, iż nowo wybrany poseł Kuleczycki jest w Izbie, i przydziela go do V. sekcji.

Sekretarz Grocholski odczytuje wniosek Zybliekiewicza i 14 posłów:

„Zważywszy, że fundusz Skarbkowski ubogich i sierot w Drohowyżu nieodpowiednio jest administrowany, — zważywszy, że widowska teatralna go nadwyrężają, — zważywszy, że miasto Lwów, związane kontraktem z s. p. hr. Skarbkiem, mogłoby zwolnić fundusz od ciężarów tych — Wysoki sejm raczy uchwalić: „Wejść za pośrednictwem Wydziału krajowego w układy z miastem Lwowem, aby zwolniło fundusz od rzeczonych ciężarów przy najmniej na tak długo, aż dopóki nie wejdzie w życie fundacja.“

2) Wezwać administrację funduszu, aby z przedsiębiorcami teatralnymi nie wchodziła w kontrakty dłuższe nad pół roku.

3) Wniosek ten odesłać do komisji funduszu krajowego z wezwaniem, aby w 4ch dniach przedłożyła swe wnioski sejmowi.“

Marszałek zapowiada, iż wniosek ten będzie wydrukowany i przedłożony Izbie.

Sekretarz Grocholski odczytuje dalej wniosek posła Zduna, i 18 posłów z Mazowsza i z Rusi włosciań, dotyczący się zaprowadzenia ksiąg gruntowych hypotecyjnych dla włosciań i dla miast, w których ich jeszcze nie ma. Wnioskodawcy uzasadniają wniosek swoją potrzebą ustalenia własności i ustalenia kredytu.

Wniosek będzie wydrukowany i rozdany posłom.

Kirchmajer prosi o 14-dniowy urlop, przyłączając świadectwo choroby. Marszałek zapytuje Izby, czy zezwala.

Posel Landesberger wykazuje z regulaminu, że skoro jest świadectwo choroby, nie potrzeba przyzwolenia Izby, lecz prostego zawiadomienia jej przez marszałka.

Na porządku dziennym stoją wnioski rządowe co do konkurencji patronatu szkoły, co do konkurencji do kościołów, co do konkurencji do dróg. Projekta te są wydrukowane i rozdane posłom. Izba więc nie życzy sobie ich pierwszego odczytania. Marszałek zapytuje, do której komisji je odesłać.

P. Zybliekiewicz zaleca, aby odesłać do komisji administracyjnej, już uchwalonej, bo są to rzeczy czysto administracyjne.

Ks. Ruczkowski proponuje, aby tak co do kwestii kościołów, jak i co do szkół wybrać osobną komisję, a co do dróg, projekt odesłać do komisji administracyjnej. Wniosek ten dostatecznie poparty i Izba go przyjmuje przy głosowaniu.

Co do wyboru samejże komisji, proponuje Ruczkowski kom. 10 sekcji. Grocholski zwróciwszy uwagę, że już tyle mamy komisji, i że proponowana nie będzie miała się zajmować rzeczami zasadniczymi, nie będzie nie szczególnego badała, lecz tylko zastanowi się nad rzeczą prawną i sprawiedliwą, żąda komisji z 5, co Izba przyjmuje.

Wniosek zaś o konkurencji drogowej odesłano do komisji administracyjnej.

Pietruski odczytuje następnie na drugim miejscu porządku dziennego umieszczone trzy wnioski Wydziału kraj., dotyczące tych samych przedmiotów, a oraz asekuracji budynków kościelnych i szkolnych. Wnioski te podamy w Gazei Narod. Izba przydzieliła je oddzielnym komisjom.

Przechodzą dalej do pierwszego odczytania wniosku posła Cichorza, o wekslach włosciańskich. Na wniosek Skrzynskiego Ludwika, odesłano go do komisji prawnej. Wniosek posła Kobylarza o przymusowym powszechnym zabezpieczeniu ogniom, poszedł do komisji administracyjnej. Dalej wniosek Smarzewskiego o dzieleniu i łączeniu gruntów włosciańskich, po długiej znowu nader pedantycznej, rzeklibyśmy, bardzo niemieckiej dyskusji formalnej, poszedł na wniosek Kabata do komisji prawnej.

Wniosek Kmietowicza o podwyższeniu dyet dla posłów przydzielono bez rozpraw do komisji administracyjnej. Wszyscy wnioskodawcy, tj. Cichorz, Kobylarz, Smarzewski i Kmietowicz popierali oświadczenie swoje wnioski.

Potem przystąpiono do wyboru czterech sekretarzy, i w tym celu zawieszono posiedzenie na pół godziny. O godzinie 1. rozpoczęło się głosowanie sekcjami. Po odbytem głosowaniu znowu zawieszono posiedzenie na pół godziny. Zdaje się więc, że drugie odczytanie projektu regulaminu nie nastąpi.

Pan Władysław Zapalowicz, były nadzinyer kolei Karola Ludwika, wybrany przez Radę miasta Lwowa dyrektorem urzędu budowniczego, otrzymał wreszcie provizoryczną od J.E. p. namiestnika nominację na tę posadę.

Przyjechali do Lwowa dnia 2. 13. grudnia. Pp. hr. Polidor Went, z Moldawy, hr. Koziebrodzki Fel. z Hilbowa, Niezabitowski Lubin z Zameczka, Roszkowski Ant. z Brykonia, Frank Ferd. z Nahaczowa, Korwin Jan z Jureczkowa, hr. Olizar Władys. z Leszeftor, Augustynowicz Br. z Woszczanice, Jaworski Apol. z Ordowa, Kriegshaber Al. z Kabarowic, Nikorowicz Paweł z Hostowa, hr. Lanckoroński Teod. z Tartakowa, Czajkowski Michał z Żyrawy, Jaworski Józef z Jajkowie, Matkowski St. z Leszezan, Orzakiewicz Fel. z Leżajska, Torosiewicz Michał z Sassowa, Kalitowski Ant. z Żółtki.

Wyjechali ze Lwowa dnia 2. grudnia. Pp. hr. Komorowski Piotr do Piłinki, Piłinski Konst. do Tarnowa, Stecher-Sebenitz Jan do Turynki, Wąsowski Ign. do Stbienka.

Kurs lwowski,		Daję	
	z dnia 4. grudnia.	W. A.	W. A.
Dukat holenderski	5 08	5 13	
Dukat cesarski	5 09	5 14	
Moskiewski rubel papierowy	8 78	8 92	
Moskiewski rubel srebrny	1 64	1 66	
Pruski talar kur.	1 40	1 42	
Galic. listy zast. w. a.	1 58	1 61	
Galic. listy zast. m. k.	67 22	67 80	
Galic. oblig. indom.	70 59	71 15	
Pożyczka narodowa	68 28	68 90	
Akcje kolei żel. gal.	66 25	66 83	
	139 33	141 67	

Telegrafowany kurs wiedeński,		W. A.	
	z dnia 4. grudnia.	W. A.	W. A.
Oblig. długu państ. 5% na 100 gl. m. k.	64 05		
Pożyczka nar. 1854 5% na 100 gl. m. k.	66 45		
Łosy z r. 1860	85 10		
Akcje banu nar. za 1000 gl.	771 00		
Towarzyst. kred. na 200 gl.	161 60		
Londyn 10 fl. szterlingów	106 15		
Dukaty cesarskie sztuka	5 12		
Srebro za 100 gl. w. a.	106 25		

Część urzędowa.

Mianowania. Dekretem c. k. sądu apelacyjnego lwowskiego z dnia 1. grudnia 1865 do l. 58-211 został pan Józef Janisch c. k. pensjonowany rotmistrz, mianowany tłumaczem z języka węgierskiego przy tutejszym sądzie.

Pp. Ignacy Miesowski mianowany oficerem, a Justyn Sas Hoszowski asystentem przy głównej kasie krajowej we Lwowie.

partię z Jarosławia. Z obwodu tarnowskiego wysłały ciągle zboże do Krakowa i Prus, a chociaż nie tyle, co w poprzednim miesiącu, przesyłki w ostatnich 8 dniach wynosiły 4500 cetn. Co do targowicy lwowskiej, największy jest obdyt do tutejszych młynów parowych, i podczas gdy jedne zakupują partię zwiżone z obwodu rzeszowskiego, drugie zakupują zboże w obwodzie tarnopolskim. Znaczniejsze partie celem dostawy dla skarbu są także po większej części z zachodu sprowadzone koleją. Ceny pszenicy spadły okolicznie i gatunki średnie płacono korzec po 7 złr. 30 do 35 ct. Na jeźmieniu nie było zniżenia ceny obdytu. W kase browary zaopatrzyły się już w drodze stałych umów na czas najbliższy. Jęczmienia na karmie płacono po 3 złr. 30 do 50 ct., jeden z browarów zakupił 1000 korey przedniego jęczmienia po 5 złr. Ceny żyta przy zrywaniu popie nie zmieniają się i przedzie pójda w górę niż spadną. Najlepsze gatunki płacono korzec po 5 złr. 40 do 50 ct. Na owies nie było popytu, żądano zaś po 2 złr. 35 ct. Spekulant, którzy mają w spichrach znaczniejsze partie tego artykułu, zajmują stanowisko wyekukujące i spodziewają się, że ceny na wiosnę pójda w górę. Wyrobów mącznych nie wywożono ztąd w znaczniejszych partiach, natomiast młyny parowe w Przemyśle, Tarnowie i Krakowie zaopatrują większe miasta i miasteczka Galicji zachodem.

Samot wywieziono z Tarnowa 390 cetn. na rachunek austriackich i morawskich papieru. Lm., konopi i pakul wywieziono ze Lwowa 917 cetn. do Prus, 326 cetn. do Bielska, 113 cetn. do Berna, 223 cetn. do Pragi, 553 cetn. do Wiednia i kilka pomniejszych partij do Koniginhof, B. Trüban i Fardubitz. Jaję, przeznaczonych powiększej części do Berlina i Hamburga, wywieziono z Rzeszowa w tygodniu ubiegłym 149 cetn. Kos z fabryk austriackich nadeszło tu około 3000 cetn. i zostają posłane do Brodów. Towarów kolonialnych z Tryestu i Hamburga nadeszło tu około 5300 cetn. a większa część z tego przeznaczona jest do Galicji wschodniej. Przesyłki drzewa budowlanego i do wyrobów, wywiezione ztąd do Medyki i nizim Sanu, wynosiły w ostatnich 14tu dniach przeszło 2000 cetn. Znowu spółka kapitalistów zagranicznych ma zajmować się projektem zakupu drzewa w Galicji i wywozu do Niemiec północnych. Niepomyślny stan wody w rzekach, stonkownik zbyt daleka droga i wysoki fracht przy transporcie koleją, tłumiają wywóz drzewa z Galicji. Nadeszły tu 2 lokomotywy dla kolei lwowsko-czeronowieckiej i zostały posłane na kołach do Stanisławowa. Nadechodzą tu także części składowe mostów żelaznych z fabryki Kleina w Hohenstadt w Morawie, i są rozsyłane na kołach. Hość przewiezionych materiałów żelaznych wynosi tygodniowo 5 do 800

Losowania. Przy 8em ciągnięciu losów pożyczki z r. 1864 d. l. b. m. w Wiedniu wyszły w ośmiu seriach nr. 226, 685, 1257, 1640, 1662, 2122, 3746 i 3784 następujące 60 wygranych: ser. 1640 nr. 78 w. 25000 złr., s. 1640 nr. 39 w. 15000 złr., s. 685 nr. 30 w. 10000 złr., s. 685 nr. 76 i s. 3784 nr. 83 w. po 5000 złr., s. 226 nr. 13. s. 1640 nr. 11 i s. 3784 nr. 42 w. po 2000 złr., s. 1257 nr. 56 i 67, s. 1610 nr. 38, s. 1662 nr. 7 i serja 3784 nr. 61 i 74 wygrują po 1000 złr., ser. 685 nr. 26 i 67, ser. 1257 nr. 41, ser. 1640 nr. 42 i 75, s. 1662 nr. 44, 72, 90 i 97, s. 2122 nr. 40 i 64, s. 3746 nr. 12 i 32, s. 3784 nr. 3 i 55 wygrują po 500 złr.; ser. 226 nr. 9, 18, 25, 50 i 90; ser. 685 nr. 19, 35, 41 i 74; s. 1257 nr. 10, 43 i 88; s. 1640 nr. 23 i 97; s. 1662 nr. 6, 46, 48, 65 i 68, s. 2122 nr. 58, 72, 80 i 95; s. 3746 nr. 20, 42 i 61; i s. 3784 nr. 5, 9, 15 i 63 wygrują po 400 złr.

Na wszystkie inne w ośmiu wylosowanych seriach zawarte numera przypada najmniejsza wygrana po 140 złr. Wypłata wygranych nastąpi dnia 1. marca 1866. Najbliższe losowanie odbędzie się dnia 1. marca 1866.

Losy Windischgratza. Przy 129. ciągnięciu losów tych dnia 1. b. m. wyszły następujące wygrane: Nr. 15903 w. 20.000 złr., nr. 35.075 w. 2000 złr., nr. 31915 i 40217 w. po 1000 złr., nr. 4778 i 9903 w. po 500 złr., nr. 5048 6503 32398 41113 42521 61246 79933 83267 i 94634 w. po 100 złr., nr. 17535 23307 28587 44338 68997 70602 77045 85211 85818 87048 91024 i 91565 w. po 50 złr., nr. 3677 8174 15400 16070 30957 37653 40125 51085 56032 78158 87989 i 91200 w. po 45 złr. m. k. Reszta wyciągniętych 586 numerów wygrywa po 36 złr. m. k.

Towarzystwo kolei lwowsko-czeronowieckiej wypuszcza w kurs pożyczkę 12 milionów obligacji pierwszeństwa, a to na mocy aktu koncesyjnego z dnia 11. stycznia 1864. Subskrypcja rozpoczyna się pojutrze równocześnie w Wiedniu, Londynie, Paryżu, Berlinie, Frankfurcie nad Menem, Amsterdamie i we Lwowie i potrwa do dnia 9. b. m. włącznie. We Lwowie przyjmują subskrypcję filia banku anglo-austriackiego. Jutro podamy jeszcze bliższą wiadomość.

We Lwowie 1. grudnia. (Sprawozdanie tygodniowe Gaz. Lw.) Ceny zboża a mianowicie pszenicy, spadły tu nieco, a natomiast podniosły się w obwodzie rzeszowskim, że zaś w ostatnich czasach wielokrotnie odbiono próby dowozu żyta i pszenicy do Lwowa, przeto przywóz z zachodu ustanie przynajmniej na pewien czas. Co do zakupu żyta i pszenicy dowiadujemy się, że wysłano do Lwowa kilkaset cetnarów z Rzeszowa, dwie partie z Debicy i jedną

